

SANCAKTEPE FATİH SULTAN MEHMET ORTAOKULU

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servisi

Mayıs Ayı Veli Bülteni

ANNE - BABA TUTUMLARI

Anne ve babanın çocuklarına karşı sergiledikleri davranış şekilleri, olaylar karşısında sergiledikleri tutumlar, çocuğun kişilik gelişiminin temelini temsil eder. Peki anne - baba olarak sizler çocuklarına karşı hangi tutumu sergiliyorsunuz?

ÇOCUKLARDA MOTİVASYON

Motivasyon, öğrenmeyi ve davranışlarımızı etkileyen önemli bir güçtür. Okul dönemindeki öğrenciler için oldukça önemli ve başarı şansını arttıran etkili bir faktördür. Peki çocuklarınızın motivasyonunu arttırmak için neler yapabilirsiniz?

@sancaktepefsmortaokulu
@pskdankadriyesucu

MAYIS, 2021

Anne - Baba Tutumları

Tutum, yaşantı ve deneyimler sonucu oluşan, ilgili olduğu nesne ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerinde yönlendirici veya dinamik bir etkiye sahip ruhsal ve sinirsel yönden hazır olma durumudur.

Anne baba tutumlarının çocuğun kişilik gelişimi üzerinde oldukça büyük rol oynadığı bilinmektedir.

Ana-babanın tutumu, gelişmekte olan çocuğa örnek model oluşturarak çocuğun benzer tutumları sergilemesine neden olur. Ana-babaların çocuklarına yönelttikleri tutumun sağlıklı olması, büyük ölçüde onların kendi içlerinde barışık, kararlı, dengeli, huzurlu ve birbirlerine karşı sevgi ve saygılı olmalarına bağlıdır.

Peki siz hangi anne - baba tutumunu sergiliyorsunuz?

- 1) Otoriter Tutum**
- 2) Mükemmeliyetçi Tutum**
- 3) Aşırı Hoşgörülü Tutum**
- 4) İlgisiz ve Kayıtsız Tutum**
- 5) Tutarsız Tutum**
- 6) Demokratik Tutum**

@sancaktepepsmortaokulu

@pskdankadriyesucu

MAYIS, 2021

OTORİTER TUTUM

- Ailede katı bir disiplin anlayışı ve anlayışsız, hoşgörüsüz, katı ve baskıcı bir tutum vardır.
- Çocuk, anne babanın kurallarını yerine getirme çabasında olduğu için kendini ifade edemez. Ailenin belirlediği kurallar ve sınırlar içinde çocukların kendine özgü yapıları adeta yok sayılır.
- Çocuktan ailenin kurallarına koşulsuz uyulması beklenir. Bütün kontrol anne ve babadadır. Aile içinde korku hakimdir ve çocuk korku ile büyür.
- Çocuğun en basit hatası dahi cezalandırılır. Bu cezalar genelde çocuğa göre ağır cezalardır. Çocuğun en doğal hakları bile çocuğa uslu olmasının bir ödülü olarak verilir.

Otoriter bir ailede yetişen çocukların özellikleri;

- Stresli, tedirgin çocuklardır.
- Çocuk attığı her adımda yanlış yapma korkusu içinde olduğundan kendine olan güveni hemen hemen yok gibidir.
- Sessiz, çekingen başkalarının etkisinde kolayca kalabilen çocuklardır.
- Sürekli eleştirildikleri için aşağılık duygusu geliştirebilirler.
- Dıştan denetimlidirler. Kendi başlarına karar veremezler, dışarıdan birilerinin onu yönlendirmesini beklerler.
- Tam tersi çocuk isyankar da olabilir.

MÜKEMMELİYETÇİ TUTUM

- Bu tutumu benimseyen anne babalar çocuklarını akademik, sosyal, sanatsal, sportif her alanda kusursuz olmasını beklerler. Kendi gerçekleştiremedikleri şeyleri çocuklarının gerçekleştirmesini beklerler.
- Aile beklentilerini karşılaması için çocuğu yoğun bir eğitim sürecine tabi tutar. Çocuktan beklentiler yaşının ve kapasitesinin üzerindedir.
- Çocuğun arkadaşlarının seçimi de aileye aittir. Çocuk devamlı anne babanın yarattığı kalıba uymak zorundadır.

Mükemmeliyetçi bir ailede yetişen çocukların özellikleri;

- Aşırı titiz ya da tam tersi dağınık çocuklardır.
- Kendilerine güvenleri yoktur.
- Başarısızlığı uğradıklarında kolayca hayal kırıklığı yaşarlar.
- Yanlış yapmaktan korkarlar.
- Kendi doğal iç güdüleri ve kurallar arsına sıkışıp kalmıştır. Sürekli bir iç çatışma içindedirler.

AŞIRI HOŞGÖRÜLÜ TUTUM

- Çocuk merkezli bu tür ailelerde, çocuğun yaptığı her şey hoş görülür ve çocuk aşırı özgür bırakılır.
- Çocuğa neyi yapıp neyi yapmaması gerektiği anlatılmaz. Hiçbir zaman kesin kurallar belirtilmez. Çocuk kendisine zarar verebilecek davranışlarda bile etkili denetimden uzaktır, uyarılmaz.
- Anne babalar sadece çok büyük bir problem olduğunda sert çıkışlarda bulunur, göz dağı verirler. Bazen ceza da verirler ama nedenini açıklamazlar.

İLGİSİZ VE KAYITSIZ TUTUM

- Çocuğun davranışları karşısında ilgisiz ve vurdumduymaz davranışlar sergileyen anne babalardır. Bu tip aileler için çocuğun varlığı ile yokluğu belli değildir. Bu gruba giren anne babalar genellikle hoşgörü ile boş vermeyi birbirine karıştırmaktadırlar.
- Çocuk anne babayı rahatsız etmediği müddetçe, çocukla ilgili problem yoktur, eğer çocuk anne babayı rahatsız ederse o zaman çocuk ile ilgili gündem oluşur. Bu gündem daha çok şikayetlerle doludur.
- Bu tip ailelerde çocuk fiziksel ve duygusal yalnızlığa itilmektedir. Çocuğun hareketlerinin görmezlikten gelinerek dışlanması söz konusudur. Anne, baba, çocuk arasında iletişim kopukluğu vardır. Ailenin çocuğa tepkileri düşük seviyededir.

Aşırı hoşgörülü bir ailede yetişen çocukların özellikleri;

- Bir süre sonra anne babasını denetim altına alır, onları tehdit ederler.
 - Eleştiriye açık değildirler.
- Kuralsızlığa alışan çocuklar, okuldaki kurallarla karşılaşınca okula ve arkadaş çevresine uyum sağlamakta zorluk çekebilirler.
- Her istediğini elde ettikleri için belli bir süre sonra doyumsuzluk yaşamaya başlarlar.
- Bencil, sorumsuz, kırılgan, her dediğinin yanında olmasını isteyen, sabırsız, şımarık, antisosyal olabilirler.
- Her isteklerini yaptırmayı alışkanlık haline getirir ve zamanla kural tanımazlar.

İlgisiz ve kayıtsız bir ailede yetişen çocukların özellikleri;

- Dikkat çekmek için etrafına zarar verebilirler.
- İnsanlarla ilişki kuramamaları sonucu sosyal gelişmelerinde gecikme ve saldırganlık görülebilir.
- Sözlü iletişim yetersizliğinden dolayı dil gelişiminde gecikme, ve konuşma bozuklukları ortaya çıkabilir.
- Özgüven eksikliği görülür. Hayattan ve kendisinden beklentileri olmaz.

TUTARSIZ TUTUM

- Bu ailelerde çocuğun yaptığı bir davranış bazen çok sert bir tepki alabilirken, bazen de çok olumlu karşılanabilmektedir. Tutarsız anne babanın iki çocuğuna karşı farklı tutumu ya da anne babanın kendi eğitim tarzlarındaki farklı tutumları çocukları olumsuz yönde etkileyebilir.
- Tutarsız tutumlar, çocuğun davranışlarına rehberlik edecek dengeli değer yargılarının oluşumunu güçleştirir. Çocuğa konulan sınırların sürdürülebilmesi için anne-babanın davranışlarında tutarlı olması gerekir.

DEMOKRATİK TUTUM

- **En sağlıklı anne baba tutumudur.** Sevgi, saygı, huzur, güven ve şeffaflık olan ailede çocuk tüm yönleriyle kabul edilir.
- Anne baba davranışları ile çocuğa uygun birer model, çok iyi rehberdir. Çocuğa yol gösterir ama alacağı kararlar konusunda serbest bırakır. Ona bir çok alternatif sunulur ama seçim çocuğa aittir.
- Aile içinde kurallar ve sınırlar herkes için ve hep birlikte belirlenir ve bu sınırlar içinde çocuk özgürdür. Kuralların mantıklı açıklaması yapılır.
- Aile fertlerinin hepsinin eşit söz ve oy hakkı vardır. Aileyi ilgilendiren kararlar birlikte alınır. Her konuda çocuğun düşünce ve fikirleri dinlenir. Fikirleri mantıksız da olsa saygı gösterilir.

Tutarsız bir ailede yetişen çocukların özellikleri;

- Bir davranışın kimi zaman ödüllendirilmesi kimi zaman da cezalandırılması çocukta cezanın anlamı ve suçun niteliği hakkında kuşklar uyanmasına neden olduğundan ne zaman, nerede, ne yapacağını bilemezler.
- Kendi görüş düşüncelerini aktaramazlar.
 - Zamanla çevrelerindeki insanlara güvenmeyen, her şeyden şüphelenen, kararsız bir kişilik yapısı geliştirebilirler.

Demokratik bir ailede yetişen çocukların özellikleri;

- Demokratik ve güven verici bir ortamda yetişen çocuk, kendine ve çevresine saygılı, sınırları bilen, yaratıcı, aktif, fikirlere saygı duyan, fikirlerini rahatlıkla söyleyebilen, kişilik ve davranışları açısından dengeli, sorumluluk duyguları gelişmiş, hoşgörölü, işbirliğine hazır, arkadaş canlısı, duygusal sosyal açıdan dengeli ve mutlu bir birey olarak yetişir.
- Kendisine ve çevresindekilere karşı güven duygusunu geliştirir.
- Kendi haklarını savunurken başkalarının haklarına da saygı duyar.
- Büyüdüğünde kendi kararlarını alabilir.

AİLELERE ÖNERİLER

- Çocuklarımızın gerçekçi ve başarabilecekleri amaçlar edinmelerine rehberlik edelim, fırsatlar yaratalım.
- Çocuklarımız başarısızlık yaşadıklarında onları, başarıyı tadabilecekleri alanlara yönlendirelim.
- Çocuklarımıza ne yapacaklarını söylemek yerine, onlara mümkün olduğunca seçenekler vermeye ve seçimlerine rehberlik etmeye çalışalım.
- Her çocuğun başarı duygusu yaşamasına fırsat hazırlayalım.

Çocuklarımızın kendi başlarına yapmak için çabaladıkları işlerde ufak tefek hatalarına karşı hoşgörölü olalım. Çocuklar, bu dönemde yaptıkları iyi işlerin sonunda beğenilmek ve takdir edilmek isterler.

- Çocuklarımıza cesaret kırıcı değil, destekleyici yaklaşımlarda bulunalım.

Çocuklarımızın çalışmalarında ve etkinliklerinde iyi birer gözlemci olalım ve sabırlı davranalım.

- Kendi kararlarını vermelerine ve sorumluluk almalarına fırsatlar tanıyalım.
- Çocuklarımızın duygusal gelişimlerine, duygularını dile getirmelerine fırsatlar tanıyarak yardımcı olalım.
- Çocuklarımızı fiziksel özellikleri ile değerlendirmeyelim.
- Çocuğumuzun fiziksel özelliklerinin, kişisel gelişimlerini olumsuz etkilememesine dikkat edelim. Düzenli ve sağlıklı beslenmelerine özen gösterelim.
- İçine kapanık, kendine güvensiz, sessiz ve alıngan çocuklarımızın bu yönlerini değiştirmelerine fırsat verecek etkinlikleri yapmaları için onları destekleyelim; ancak onlar adına karar vererek girişimlerde bulunmayalım.

@sancaktepefsmortaokulu

@pskdankadriyesucu

MAYIS, 2021

ÇOCUKLARDA MOTİVASYON

Motivasyon, bir amacı gerçekleştirmek için belli miktarda çaba harcamaya gönüllü olmaktır. Bir başka deyişle aklın ve duygunun arkadaşlığı olarak da tanımlanabilir. Çoğu zaman seçim yapmakta ya da harekete geçmekte sıkıntıya düşmemizin sebebi içimizdeki temel istekleri ve duyguları bilmemektir. Gerçek isteklerimizi fark edebildiğimiz ölçüde, sağlıklı seçimler yapmamız, kararlarımızı zorlanmadan vermemiz kolaylaşır.

Kişiyi davranışa iten, davranışa yön veren çeşitli iç ve dış etkenlerden bahsedilebilir. Gerçek ve kesin olan bir şey vardır ki bu da hemen herkes bir şekilde motive olur. Fakat motivasyon kaynakları kişiye göre değişir. Çünkü herkesin farklı bir geçmişi, farklı bir kişilik yapısı (ilgi ve ihtiyaçları) ve içinde yaşadığı farklı bir durumu vardır.

Motivasyon; iç motivasyon ve dış motivasyon olarak ikiye ayrılır.

1.İç Motivasyon: Kişinin kendi motivasyonudur; değerleri, hedefleri, isteklerini içerir. Kişiyi harekete geçirecek olan da budur. Bir şeyi kendiniz istediğiniz için öğrenerseniz,

- Daha etkili çalışır,
- Daha tutarlı olur,
- Daha iyi öğrenir,
- Başarmak için farklı yolları denersiniz.

2.Dış Motivasyon: Genellikle dışsal ödüllerden kaynaklanır. Hediyeler, notlar, hatıralar ve diğerlerinden daha iyisini yapma isteği gibi. Ödül motive edici niteliktedir. Ancak olumlu geri bildirim ödüle göre çocuklar üzerinde daha etkili olduğu da araştırmalar arasındadır. Örneğin çocuk olumlu bir davranış yaptığında sözel olarak "Aferin! Bugün çok güzel ders çalıştın." şeklinde olan geri bildirimler daha motive edici olduğu söylenebilir. Tam tersine olan olumsuz geri bildirimler ise motiveyi düşüren bir faktördür. Olumsuz davranışların vurgulanması gerekse de, olumsuzun yanında olumlu geri bildirim verilmesi gerekmektedir. Örneğin: "Bugün ödevlerini yapmadın ama yarın ödevlerini çok güzel yapacağına eminim." gibi.

@sancaktepefsmortaokulu

@pskdankadriyesucu

MAYIS, 2021

ÇOCUKTA MOTİVASYON NASIL GELİŞTİRİLİR?

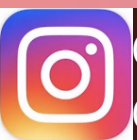
Motivasyonun gelişim sürecinde ve çocuğun bağımsız olmasında anne babanın davranışlarının, tutumlarının oldukça önemli bir yeri vardır. Anne babaya bağımlı, beklentinin yüksek olduğu aile yapılarında yetişen çocuklarda motivasyon düşüklüğü görülme olasılığı yüksektir. Bunun temel nedeni ise ailenin çoğu şeyi çocuğun yerine yaparak ya da sürekli olarak nasıl davranması gerektiğinin direktiflerini vererek çocuğun kendi karar mekanizmalarını geliştirmesine izin vermemeleridir.

Çocukların kendilerini kontrol edebilmeleri, istek ve ihtiyaçlarını ifade edebilecek duruma gelmeleri, bağımsızlaşmaları, yaptıkları/yapmadıkları şeyler için sorumluluklarını üstlenmeleri oldukça önemlidir. Burada önemli olan nokta ise sorumlulukların arttıkça motivasyonun ve motivasyon kaynaklarının da artması söz konusudur. Küçük yaşlardan itibaren çocuklarda motivasyonunun gelişmesi için ailelerin destekleyici tutumları ve hazırladıkları öğrenme ortamları önemlidir.

AİLELERE ÖNERİLER

- Çocuğunuzun kendini tanımasına, güçlü/zayıf yönlerini keşfetmesine yardımcı olmalısınız. Kendi ile ilgili oluşturduğu değerlerini ve kendini tanımladığı özelliklerini kabul etmeli, ihtiyaçlarını fark etmelisiniz.
- Çocuğunuzun kendine hedefler koyma konusunda desteklemeli; ne istediğini bulabilmesi ve enerjisini bu yönde harcaması konusunda yardımcı olmalısınız.
- Olumlu düşünceler geliştirmesine yardımcı olma; karşılaştığı durumları doğru tanımlaması ve yaşadığı sorunları çözebileceğine inanması konusunda destekleyici olmalısınız.
- Güven duygusunu geliştirmesine ve sürdürmesine katkı sağlamalısınız.
- Yapmak istedikleri ile yapmak zorunda oldukları arasında denge kurmasını sağlayacak davranış ve tutumlar geliştirmesi için gerekli ortamları oluşturmaya yardımcı olmalısınız.
- Çocuğunuz ile olumlu, açık ve saygılı bir ilişki içinde olmalısınız.
- Amaç için rol model olun. Çocuklarını içsel amaca yönelik motive etmek isteyen ebeveynler, bunu kendi hareketleri ile gösterebilirler. Örneğin; çok çalışmanın ve çaba sarf etmenin sonunda belirlenen hedeflere ulaşılmasa bile, bu konuda olumlu hissettiğinizi çocuğunuza yansıtabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile gözlemlerinizi ve olumlu/olumsuz geribildirimlerinizi paylaşmalısınız.
- Aile olarak çocuklarınızın daha fazlası için zorlamazsanız onlar kendilerini hiçbir şekilde zorlamazlar. Öyle ki aslında çocuklar, kendi sınırlarının zorlanmasından hoşlanırlar. Bu nedenle çocuklarınıza yüksek ancak ulaşılabilir hedefler belirlemesine yardımcı olabilirsiniz.

KAYNAKÇA

- Anne - Baba Tutumları. <http://ilkgelisim.com/annebabatutumları/> sitesinden erişildi.
- Motivasyon. <https://www.yaraticiebeveyn.com/motivasyonlu-cocuklar-nasil-yetistirilir/> sitesinden erişildi.

Sancaktepe Fatih Sultan Mehmet Ortaokulu

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisi
Psikolojik Danışman Kadriye SUCU

